

maken met een combinatie van gevaarlijke factoren die in een stal samenkomen: stof, spinnenwebben, veel brandbaar materiaal zoals stro, houtkrullen of voeder, elektrische leidingen die eventueel door allerlei oorzaken aangetast zijn, agressieve gassen en producten, onderhouds- en reparatiewerkzaamheden die soms gensters veroorzaken. De kans op een brand is dus zeker niet ondenkbaar, maar op een landbouwbedrijf is dat risico zo mogelijk nog groter. Vaak zien de mensen de gevaren niet omdat ze het allemaal al jaren zo gewoon zijn. We noemen zoiets 'bedrijfsblindheid'. Daarom zijn we bij Prevent Agri blij dat we door veel bedrijfsleiders uitgenodigd worden om advies te geven hoe het allemaal beter en vooral veiliger kan. Wist je dat er bedrijven zijn waar we meerdere keren langsgaan om zeker alles in orde te krijgen?"

Hoe reageren de getroffen bedrijfsleiders op een brand in hun stal?

"Dat hangt ervan af. De eerste reactie is meestal een van paniek en angst voor de toekomst. Zeker als een heel stal is uitgebrand zijn er mensen die het helemaal niet meer zien zitten en zich afvragen hoe ze dit allemaal te boven kunnen komen. Maar het is opvallend hoe veelkrachtig de meeste landbouwers zijn. In een tijdje steken ze weer de handen aan de mouwen en beginnen ze er weer aan. In de meeste gevallen is het hele gebeuren na 1 of 2 jaar nog een herinnering, zij het wel dat de emotionele nasleep nog veel langer kan duren. Het is dan wel belangrijk dat de financiële gevolgen goed gedekt zijn geweest door de ver-

zekering. En verder kan de administratieve afhandeling ook heel veel tijd vragen, vooral als er personeel op het bedrijf werkt."

Alles wat in de brand is gebeven moet nadien uitgebroken en afgevoerd worden.

Wat als er dieren in de brand gebleven zijn?

"Dat maakt het allemaal wel nog een graad erger. Zeker als de boer zelf al jaren aan het vee is en de goede emotionele eigenschappen in te kruisen in zijn dieren, is een stalbrand een ramp. Op enkele minuten kan zo het werk van jaren – zelfs generaties – verloren gaan en moet men terug van nul beginnen. Zoiets kan geen enkele verzekering opvangen natuurlijk.

Een boer ziet zijn dieren graag en als je dan machteloos moet toezien op een stalbrand, dat komt vreselijk hard aan. Er gebeuren trouwens elk jaar ongelukken waarbij de boer gekwetst geraakt of erger doordat hij zijn dieren probeert te bevrijden uit een brandende stal. Wist je dat 50% van de slachtoffers bij rampen in land- en tuinbouw 'redders' zijn, mensen die

dieren of anderen wilden redden uit een gevaarlijke situatie? De emotie neemt het dan over van het verstand en dat is natuurlijk supergevaarlijk. Denk bijvoorbeeld maar aan ongevallen met mestgassen. Recent is er nog een ongeval geweest waarbij ook de redders omgekomen zijn omdat zij bevestigd geraakten door de gassen. En bij brand is dat niet anders. Dit zijn uiteraard echte tragediën."

Hoe ga jij om met dit soort dingen? Kun je het gemakkelijk van je afzetten of blijft dat hangen?

"Er blijft uiteraard altijd wel iets van hangen. Het zou erg onmenselijk zijn als dergelijke rampen je niet zouden raken. Van sommige gevallen durf ik al wel eens wakker liggen, zeker als er ongelukken gebeuren op bedrijven waar je een tijd tevoren advies hebt gegeven. Dan vraag je je wel eens af of je wel alles verteld hebt wat je moest vertellen. Maar uiteindelijk moet je je er wel overzetten. Je kunt empathisch zijn en da's maar goed ook."

Merk je dat er in de omgeving van een boerderij waar een brand of een ander zwaar ongeluk gebeurd is, meer vraag is naar preventiebezoeken?

"Toch wel, en dat is natuurlijk perfect te begrijpen. Maar we mogen dat ook niet overroepen. Mensen zijn erg nuchter en de ongerustheid vervaagt al snel. Het moet immers allemaal vooruitgaan op onze bedrijven en een doorgedreven aandacht voor veiligheid komt er dan vaak niet van. Spijtig maar dat is wel de realiteit." ■

 preventagri.vlaanderen

In dit dossier kwamen enkele mensen aan bod die stalbranden van dichtbij hebben meegemaakt. Het is duidelijk dat dit soort rampen een diepe indruk nalaat bij iedereen die ermee geconfronteerd wordt. Meer nog dan de economische gevolgen, kan een stalbrand een emotionele klap betekenen voor ieder die ermee te maken krijgt. Volgend jaar brengen we in *Boer&Tuinder* een dossier over het voorkomen van brand.